

LOPPURAPORTTI

Humanpolis Oy

Rokua Geopark yrittäjyysuhanke

2012- 2014

SISÄLLYSLUETTELO	sivu
1. Hankkeen toteuttaja	3
2. Hankkeen nimi ja hanketunnus	3
3. Yhteenveto hankkeesta	3
4. Raportti	4
4.1. Hankkeen tavoitteet	4
4.2. Hankkeen toteutus	5
4.3. Liittyminen muihin hankkeisiin	10
4.4. Uudet yritykset	11
4.5. Tiedottaminen ja markkinointi	13
4.6. Toteutuksen organisaatio	18
4.7. Kustannukset ja rahoitus	19
4.8. Raportointi ja seuranta	20
4.9. Kirjapito	20
4.10. Toteutusoletukset ja –riskit	20
4.11. Yhteistyökumppanit	21
4.12. Hankkeen tulokset ja vaikutukset	21
4.13. Esitykset jatkotoimenpiteiksi	22
5. Ohjausryhmän lausunto hankkeen toteutumisesta	22
6. Allekirjoitus ja päiväys	22

LOPPURAPORTTI

- 1. Hankkeen toteuttaja** Humanpolis Oy
Kuntoraitti 2
91670 ROKUA
Y-tunnus 2389484-4
- 2. Hankkeen nimi ja hanketunnus**
Nimi	Rokua Geopark yrittäjyys hanke
Tunnus	14258
Hankkeen päätösnot	25150 ja 42768
Hankkeen Dnro:	2225/ 3560- 2011
Ohjelma	Manner- Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007- 2013
Toimintalinja	Maaseudun elämänlaadun ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen
Toimenpide	Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön peruspalvelut
Hankkeen kohdealue	Alueiden välinen Pohjois- Pohjanmaa ja Kainuu
Kunnat	Muhos, Utajärvi, Vaala

3. Yhteenveto hankkeesta

Hankehakemus jätettiin Pohjois- Pohjanmaan ELY- keskuksen 1.7.2011, päätös saatiin 7.5.2012. Hanke käynnistyi 1.1.2012 ja päättyi 31.12.2014.

Hanke oli alueiden välinen kehittämishanke, jolla oli julkinen 100 % rahoitus. Hankkeen kustannukset jakautuvat kuntien asukasmäärän mukaan 78 % Pohjois- Pohjanmaan ELY-keskuksen alueelle ja 22 % Kainuun ELY-keskuksen alueelle. Hankkeen hyväksytyt kokonaiskustannukset olivat 406 185 euroa, josta Pohjois- Pohjanmaan ELY- keskuksen osuus on 316 824 euroa ja Kainuun ELY: n 89 361 euroa.

Hankkeen aikana tehtiin yksi muutoshakemus, jolla haettiin hankkeelle jatkoaikaa 31.12.2014 saakka. Hankkeen kohderyhmä koostui Rokua Geopark alueen Muhos-, Utajärvi- ja Vaala toimijoista, yrittäjistä ja yhdistyksistä.

Hanke tavoitteena oli myötävaikuttaa uusien ohjelmalvelu-, majoitus- ja ravitsemusyritysten sekä muiden palveluyritysten ja matkamuistoja valmistavien yritysten syntymiseen. Keskeisenä tavoitteena oli myös yritysten yhteistoimintaverkoston tai -verkostojen syntyminen ja toiminnan vakiintuminen. Yhteistoiminta voi olla tuotannollista tai se voi liittyä markkinointiin ja yritysten taloushallinnon tehtävien hoitamiseen yhteistyössä.

Yritysten välisen yhteistyön tavoitteena oli madaltaa kynnystä käynnistää oma yritystoiminta. Tavoitteena oli mahdollistaa yritystoiminnan aloittaminen tarvittaessa osa-aikaisena, mikäli valitulle liikeidealle ei heti aloitusvaiheessa ollut tarjolla kokoaikaista kysyntää.

Jo toimivat yritykset otettiin huomioon yhteistoimintaverkoston muodostamisessa. Tavoitteena oli, että yritykset voivat kehittää halutessaan omaa toimintaansa hankkeen kautta saadun tiedon pohjalta erillisillä yritys- tai yritysryhmäkohtaisilla hankkeilla siten, että ne voivat tehokkaasti palvella uusia asiakasryhmiä ja siten vahvistaa alueen palvelutarjontaa.

Tavoitteena oli 20 uutta yritystä tai ammatinharjoittajaa sekä 1-3 yritysten yhteistyöverkostoa. Hankkeen tuloksena oli syntyä yritysten ja itsenäisten ammatinharjoittajien yhteistoimintaverkosto tai useampia keskenään yhteistyötä tekeviä verkostoja. Verkoston jäsenet erikoistuvat tuottamaan kukin omiin vahvuuksiinsa perustuvia palveluja ja tuotteita, joita markkinoidaan verkoston kautta. Tavoitteena oli edistää yritysten välistä yhteistyötä tuotannossa, markkinoinnissa ja hallinnossa. Siten se madaltaa uusien yrittäjien kynnystä aloittaa oma yritystoiminta. Hankkeessa suunnitellaan tarpeisiin sopiva yhteistyömuoto ja -organisaatio sekä käynnistetään sen toiminta. Yhteistyön käytännön toteuttamista varten suunnitellaan ja hankitaan selainpohjainen varaus- ja tilausjärjestelmä sekä testataan sen toimintaa käytännössä.

Hankkeen toimenpiteinä on vaikutettu uusien yritysten syntymiseen ja siirtymiseen alueelle, yhteensä 15 kpl. Hankkeen aikana saatiin aikaiseksi erilaisia teemaverkostoja mm hyvinvoinnin ja kulttuurin osa-alueilla sekä ohjelmalvelujen tuotteistamiseen ja yhteistyöhön liittyen, mm oppisopimuskoulutus alueen yritysille koskien matkailupalveluita.

Merkittävimpänä hankkeen tuloksena voidaan pitää uudenlaista toimintamallia, yrittäjien kuukausitulet - tapaamiset, jolla yritykset on verkotettu sekä saatu tutustumaan toisiinsa ja toimintaympäristöihin sekä tuottamaan ja markkinoimaan matkailupalveluja yhteistyössä.

Aikaan saaduille toimijaverkostoille laadittiin yhteisen markkinoinnin suuntalinjat, avustettiin erilaisissa messuesiintymisissä sekä pilotoitiin yhteismarkkinoinnin mallia mm tv-kampanjan ja lehti-ilmoittelun avulla. Lisäksi avustettiin yritysryppäille kansainvälisen markkinoinnin osaamista sekä hankittiin ulkopuolista tuotekehitystä oppisopimuskoulutuksen avulla.

4. Raportti

4.1 Hankkeen tavoitteet

Ylemmän tason tavoitteet

Rokua Geopark yrittäjyyshanke noudattaa Manner- Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa 2007-2013 ja Pohjois- Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelmaa 2007-2013. Manner- Suomen ohjelmassa hanke sisältyy toimenpiteeseen 321, Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön peruspalvelut ja siinä sisällytettävään kohtaan Maaseudun yrityksille suunnattujen seudullisten palvelujen kehittäminen. Hanke tukee myös Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelmaa 2007-2013, jonka tavoitteena on muun muassa uusien maaseudun kehittämisestä tukevien yritysmuotojen perustaminen sekä maaseudun palvelujen kehittäminen. Hanke noudattaa myös vuonna 2012 laadittua Pohjois- Pohjanmaan maakunnan matkailustrategiaa.

Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelman mukaan hankkeen toimijat ovat sitoutuneita hankkeen toimintaan, on seutukuntien välinen, siirrettäviä toimintamalleja luova. Hanke lisää alueen toimijoiden osaamista, edistää yrittäjyyttä, lisää toimialan kilpailukykyä, luo uusia työpaikkoja ja työmahdollisuuksia, luo uusia palveluja, edistää maaseutu-kaupunki- vuorovaikutusta ja maaseudun raaka-aineiden käyttöä, on maakunnan tasapainoista aluekehitystä edistävä, on ympäristömyönteinen, parantaa paikallista asuin- ja toimintaympäristöä ja parantaa toiminnan laadua/teknologian tasoa.

Rokua Geopark- yrittäjyyshanke toteuttaa alueelle hyväksytyä Rokua Geoparkin strategiaa. Rokua Geopark on Suomen ensimmäinen ja maailman pohjoisin kohde UNESCO:n suojeluksessa olevassa, ainutlaatuisten geologisten kohteiden verkostossa. Geopark kertoo Rokuan, Oulujärven ja Oulujoki-

laakson syntytarinan, jääkauden perinnön. Jääkauden tarinaan yhdistyy sulavaa jäätä ja vetäytyvää merenrantaa seuraava ihmisen historia. Geopark tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden tutustua ainutlaatuiseseen luontoon, aitoihin tuotteisiin, elämyksiin ja tarinoihin. Se edistää kestävästä kehityksestä, matkailua ja luonnontieteiden opetusta. Maanmuodot, kasvit, eläimet ja kulttuuri kumpuavat alueen historiasta – erityisesti niistä geologisista tapahtumista, jotka aikojen kuluessa ovat muo- vanneet maata merkittävällä tavalla. Rokua Geoparkin tavoitteena on vahvistaa alueen yrittäjyyttä hyödyntämällä alueen erityispiirteitä.

Hanketason tavoitteet

Rokua Geopark yrittäjyysshanke myötävaikuttaa ohjelmapalvelu-, majoitus - ja ravitsemusyritysten sekä muiden palveluyritysten ja matkamuistoja valmistavien yritysten syntymiseen. Keskeisenä tavoitteena on myös yritysten yhteistoimintaverkoston tai – verkostojen syntyminen ja toiminnan vakiintuminen. Yhteistoiminta voi olla tuotannollista tai se voi liittyä markkinointiin ja yritysten taloushallinnon tehtävien hoitamiseen yhteistyössä.

Yritysten välisen yhteistyön tavoitteena on madaltaa kynnystä käynnistää oma yritystoiminta. Tavoitteena on mahdollistaa yritystoiminnan aloittaminen tarvittaessa osa-aikaisena, mikäli valitulle liikeidealle ei heti aloitusvaiheessa ole tarjolla kokoaikaista kysyntää.

Jo toimivat yritykset otetaan huomioon yhteistoimintaverkoston muodostamisessa. Tavoitteena on, että yritykset voivat kehittää halutessaan omaa toimintaansa hankkeen kautta saadun tiedon pohjalta erillisillä yritys- tai yritysryhmäkohtaisilla hankkeilla siten, että ne voivat tehokkaasti palvel- la uusia asiakasryhmiä ja siten vahvistaa alueen palvelutarjontaa.

Tavoitteena on 20 uutta yritystä tai ammatinharjoittajaa sekä 1-3 yritysten yhteistyöverkosta. Hankkeen käytännön toteuttajaksi palkataan aktivaattori, joka toimii myös yhdessä Humanpoliksen koordinaattorin ja Rokua Geoparkin toiminnanjohtajan kanssa. Aktivaattorin tehtävänä on selvittää uusia tuote- ja palvelumahdollisuuksia, tiedottaa niistä alueen asukkaille, yrityksille ja eri alojen oppilaitoksissa opiskeleville henkilöille, innostaa heitä hyödyntämään uusia mahdollisuuksia ja ohja- ta uusista yritys- ja liiketoimintamahdollisuuksista kiinnostuneet henkilöt käyttämään yritysasia- miesten, kehitysyritysten ja ELY-keskusten asiantuntijapalveluja esimerkiksi yritysideoiden testaa- misessa, kannattavuus -, hinnoittelu- ja rahoituslaskelmien tekemisessä ja yritysten perustamistoi- missa. Aktivaattorin tulee olla henkilönä optimistinen, innostava ja kiinnostunut rakentamaan eri- laisia yhteistyöverkostoja. Hänen tulee kuitenkin olla vastuuntuntoinen ja tuntee riittävästi elonkei- noelämän asiantuntijapalveluja ja rahoitusta, jotta voi opastaa ihmisiä kulloinkin sopivimman asian- tuntija luo.

4.2. Hankkeen toteutus

Suoritettavat toimenpiteet

Rokua Geopark alueelle on laadittu kehittämisstrategia, johon eräänä tavoitteena sisältyy yhteis- markkinointia toteuttavan verkoston synnyttäminen.

Alueellisesti Rokua Geopark yrittäjyysshankealue on 1326 neliökilometrin laajuinen ja noin 90 km pitkä alue, joka sijoittuu kolmen kunnan alueelle: Muhos Utajärvi ja Vaala. Alueen matkailutoi- mialan yritykset ovat pääosin pieniä, poisluettuna Rokua health & spa kylpyläho- telli. Matkailullisesti Rokua Geopark alue on heterogeeninen alue, jolla ei ollut alueen kattavaa verkostoitunutta toimintamallia. Primäärästi matkailutoimialalla toimivia on pieni määrä yrityksistä.

Saavutettavuus; alueen läpäisee Oulu- Kajaani VT 22 ja rautatie. Alueella on kolme rautatieasemaa, jotka sijaitsevat alueen kuntakeskuksissa. Julkista liikennettä, joka mahdollistaisi matkailijoiden joustavan siirtymisen, liikenteen solmukohdista matkailukohteisiin, tulisi kehittää.

Verkostojen synnyttäminen

Tavoite: Hankkeen tavoitteena oli 2-3 verkoston muodostaminen.

Tulos: Tavoite saavutettiin. Verkostoitumisen aikaansaamiseksi, hankealueen yritykset kartoitettiin rekistereistä ja paikallistuntemuksen pohjalta. Hanke jalkautettiin alueelle vuoden 2012 alussa. Jalkautumisen tavoitteena oli tutustua yritysten toimintaan ja samalla aloitettiin vuoropuhelu yrittäjien ja hankkeen välillä, tavoitteena jäsentää mahdollisuuksia verkostoitumiselle ja palvelutuotannolle ja kehittämiselle. Rokua Geopark yrittäjyys hanke kolmen kunnan alueella operoivana hankkeena mahdollisti yhteistyötä myös alueen kuntien ja erityisesti niissä toimivien elinkeinon kehittäjien kanssa. Alkuvaiheen toimenpiteiden painotus oli matkailutoimialan- ja sitä tukevien yritysten tapaamisissa.

Jalkautumisen tuloksena voitiin todeta; Toimijoita ja palveluja alueella on, mutta ne ovat laajalla alueella. Yritykset toimivat pääosin yksin ja omissa toimintaympäristöissään. Toimivia verkostoja ei juuri ollut. Lisäksi selvisi se, että yrittäjät eivät laajasti ottaen tunteneet toisiaan tai toistensa palveluja ja toimintaympäristöjä. Mielipidetasolla yrittäjät kokivat verkostoitumisen olevan tärkeää, myös omien palvelujen kehittämisessä. Johtopäätöksenä oli, että on luotava toimintamalli, joka on yrityslähtöinen ja josta yrittäjät ovat kiinnostuneet, joka edistää yhteistyötä ja verkostoitumista, palvelujen- ja tapahtumien syntymistä, matkailupalvelujen sekä yleisesti koko toimialan alueellista kehittymistä ja verkostoitumista. Näin syntyivät yrittäjien kuukausitulet – konsepti, joka on Rokua Geopark yrittäjyys hankkeen projektipäällikön Heino Kuhan luoma verkostoitumisen malli, joka vastaa yritystapaamisissa muodostunutta käsitystä verkoston kehittämisen malliksi. Yrittäjien kuukausitulet – tapaaminen jäsenyi hankkeen aikana muotoonsa, eikä sitä juuri ole ollut tarvetta muuttaa.

Yrittäjien kuukausitulet

Yrittäjien kuukausitulet tapaamisiin kokoonnuttiin kattavasti koko Rokua Geopark alueella 19 kertaa alkaen syksystä 2012. Osallistujia on ollut alueellisesti kattavasti keskimäärin 20 henkilöä/ tilaisuus, yhteensä yli 400 henkilöä. Osallistujat koostuivat monilta toimialoilta. Mukana on ollut yrityksiä, yhdistyksiä, yritystoimintaa suunnittelevia sekä kuntapäätettäjiä, virkamiehiä ja hankkeiden edustajia.

Tilaisuuksista pidettiin osallistujalistaa ja laadittiin muistio, joka postitettiin laajalla jakelulla, lähes 200 sähköpostia koko hankealueelle.

Miten kaikki toimi?

Yrittäjien kuukausitulet ”syttyivät” pääsääntöisesti kerran kuukaudessa jossakin hankealueen yrityksessä. Kokoonntumisen kriteereitä olivat:

- Tulet oli toimialasta riippumaton avoin tilaisuus, yrityksille, yhdistyksille, alkaville yrittäjille, lehdistölle jne. Käytännössä kaikille, jotka olivat kiinnostuneita tulemaan mukaan.
- Alueellinen tasapuolisuus oli huomioitu.
- Kokoonntuminen tapahtui sellaisessa alueen yrityksessä, jossa ei aikaisemmin oltu vierailtu. Julkisia kokouksia ei käytetty. Yrityksissä tapahtuneilla kokoonntumisilla edistettiin luontevaa verkostoitumista ja sitä, että yrittäjät oppivat oikeasti tuntemaan toisensa, toistensa toimintaympäristöt ja toiminnan.
- Kutsun seuraavien kuukausitulien tilaisuuteen esitti joku paikalla ollut yrittäjä.
- Paikka ja tapaamispäivä päätettiin samassa tilaisuudessa.

- Tilaisuudet alkoivat kello 16.00 ja päättyivät kello 18.00.
- Tilaisuuksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita ja/tai jotain ajankohtaista teemaa, tutustuttiin ja verkostoiduttiin. Asiat käsiteltiin johdetusti keskustelemalla.
- Yrittäjien kuukausitulet - tapaamiset kutsuttiin kokoon sähköpostilla (noin 200 sähköpostia). Sekä ilmoitettiin www.rokuageoparkyrittajyyshanke.fi/ajankohtaista -sivuilla, jonne koottiin myös historiatietoa kokoontumispaikoista ja osallistujamääristä.
- Rokua Geopark yrittäjyyshankkeen projektipäällikkö Heino Kuha hoiti kutsut kuukausitulille, muistioiden kirjoittamisen ja lähettämisen sähköpostilla. Kutsut ja muistiot menevät myös alueen lehdille, kunnanjohtajille sekä osalle kuntapäätäjistä.
- Monistettavuus: Yrittäjien kuukausitulet- konsepti on monistettavissa ja monistettukin matkailualueille (mm Iso-Syöte ja Kalajoki) sekä nimi muutettuna joillekin hankkeille (3M maidontuottajien hyvinvointihanke).
- ⊖ Jatkoimenpiteet: Yrittäjien kuukausitulet tapaamisen jatkoa hankkeen päättymisen jälkeen on tapaamisissa pohdittu. Keskeinen viesti on ollut se, että tapaamisia pitää jatkaa. Yrittäjät peräänkuuluttivat yrityslähtöisyyttä, kuten tähänkin saakka on ollut. Kuukausitulet kutsuu hankkeen päättymisen jälkeen koolle Rokua Geoparkin organisaatio.
- Koonti kuukausitulet tilaisuuksista:

Järjestys	Paikka	Päiväys	Osallistujat
1.	Rokuan hiihtostadion laavu, Utajärvi	4.9.2012	8
2.	Montta Active Camping, Muhos	9.10.2012	14
3.	Kanttura, Vaala	15.11.2012	25
4.	Rokua health & spa rantakota, Utajärvi	24.1.2013	15
5.	Hotelli Rokuanhovi, Utajärvi	14.3.2013	29
6.	Wanha Tylli, Muhos	7.5.2013	23
7.	Manamansalon portti, Vaala	4.6.2013	23
8.	Los Coyotes Ranch, Muhos	22.8.2013	26
9.	Huovisen Navettasali, Muhos	19.9.2013	20
10.	Vapaa-ajan asema, Utajärvi	23.10.2013	24
11.	Opastus- ja varauskeskus Suppa, Utajärvi	27.11.2013	27
12.	Erä- Susi hotels & safaris, Utajärvi	27.2.2014	31
13.	Rokuan Tähti, Utajärvi	3.4.2014	18
14.	Merilän Kartano, Utajärvi	6.5.2014	22
15.	Kankarin Taidehuvi, Vaala	10.6.2014	21
16.	Viskaalin- tila, Muhos	18.8.2014	32
17.	Rokua health & spa, auditorio, Utajärvi	18.9.2014	21
18.	Ruununkartanon Matkailu- ja pitopalvelu Oy, Vaala	6.11.2014	20
19.	Ruununhelmi, Vaala	16.12.2014	26
20.		yhteensä	425

Verkostoitumista edistävien yrittäjien kuukausitulet tapaamisten ohella synnytettiin teemalliset yrittäjien kuukausitulet – tapaamiset, joiden tavoitteena oli aktivoida pohtimaan keskeisiä teemoja ja sisältöjä, jotka kehittävät palveluja ja niihin liittyvää osaamista.

Teemalliset yrittäjien kuukausitulet toteutettiin seuraavasti:

- **Case Wild Taiga:**

Tavoitteena olleen yhteismarkkinointiverkoston syntyminen edistämiseksi järjestettiin tilaisuus, johon kutsuttiin Wild Taiga yhdistyksen kantava voima, Lassi Rautiainen alustamaan kainuulaisen Wild Taiga yhdistyksen perustamiseen liittyviä vaiheita ja tuloksia. Tilaisuus pidettiin Hotelli Rokuanhovissa. Tavoitteena oli myös toteuttaa opintomatka Wild Taiga-vie-raaksi. Opintomatka ei toteutunut lähtijöiden vähäisyyden vuoksi.

- **Tuotteistamisella tuloksiin valmennusohjelma.**

on Pohjois- Pohjamaan liiton rahoittama, osaamista lisäävä ohjelma. Valmennusohjelman toteuttaa Verutum Oy, yhteistyössä OSAO- oppisopimustoimiston kanssa. Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen rooli valmennusohjelmassa oli ensivaiheessa tiedottaa ohjelmasta ja osallistumismahdollisuudesta hankealueen yrityksille, joka johti kontaktiin Verutum Oy:n ja alueen toimijoiden välillä yrittäjien kuukausitulilla. Valmennusohjelmaan hankealueelta saatiin aktivoituksi 10 toimijaa. Valmennusohjelman toimenpiteet jatkuvat kehittäjien toimenpiteinä vuoden 2015 loppupuolelle.

Valmennusohjelma koostuu seuraavista osakokonaisuuksista

- kokonaisvaltainen palveluliiketoiminnan kehittäminen
- asiakasymmärryksen lisääminen
- palvelukonseptointi palvelumuotoilun keinoin
- verkostoyhteistyön ja monitoimijuuden kehittäminen
- palvelukehitystyön talous/ juridiikka ja immateriaalioikeudet
- palvelukehitystyön myynti, markkinointi, pilotointi ja kaupallistaminen
- oma palvelukehitysprojekti, ohjaus- ja esitystilaisuudet/ tutkinnot ja arviointi

- **Markkinointi**

Alustajaksi oli kutsuttu markkinoinnin ammattilainen Ritva Ohmeroluoma. Tilaisuus avasi näkemyksiä yrityksen omaan markkinoinnin suunnitteluun ja toteutukseen, mutta myös toimintaan yhteismarkkinointiverkostossa. Tilaisuus pidettiin Rokua health & spa auditoriossa. Hanke osallistui tässä tilaisuudessa vain pieneen puhujapalkkioon, koska ko henkilö oli samanaikaisesti Rokualla myös muissa asioissa. Hän on osallistunut Rokua konsernin tytäryhtiön hallitustyöskentelyn kautta useamman vuoden Rokuan alueen matkailun kehittämiseen ja markkinoinnin linjaukseen.

- Lähiruoka kuuluu olennaisesti matkailupalveluihin, joten se oli erään kuukausitulet - tapaamisen teema. Tulet syttyivät Viskaalin - tilalla Muhoksella. Tapaamisessa saatiin asiantunteva näkemys mm. puhtaasta, alueella tuotetun ruoan merkityksestä tärkeänä osana laadukasta matkailupalvelua. Tilaisuudessa luotiin myös toimijakohtaisia verkostoja. Lisäksi hanke välitti alueen toimijoille tietoa aiheesta ja mahdollisista muiden tahojen pitämistä koulutuksista ja seminaareista.

- **Muut verkostot**

Rokua Geopark- logoa markkinoinnissaan käyttävien yritysten verkosto

Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen on edistänyt merkittävästi alueen yritysten aktiivisuutta haakeutua jäseneksi Rokua Geopark- yritysverkostoon. Tavoitteena on, että yrityksistä muodostuu keskeinen yhteismarkkinointia toteuttavien yritysten verkosto. Verkoston kehittämistoimenpiteet jatkuvat Humanpolis Oy/Rokua Geopark- organisaation toimenpiteinä. Rokua Geopark yritysten verkostossa 30.12.2014 oli 39 yritystä. Uusia hakemuksia on työllä, jotka realisoituvat hankkeen päättymisen jälkeen.

KAUPPANIIMI/YRITYS	TOIMINTAKUNTA	YRITYS	Y - TUNNUS
atteson fishing	Utajärvi	Combinor Oy	1726999-7
Huovisen Navettasali	Muhos	Maatalousyhtymä Huovinen	2400324-9
Kakaravaara	Utajärvi	Kakaravaara Rokua	2304552-7
Kankarin Taidehuvi	Vaala		2474925-1
Kilon kala ja kakku Ay	Vaala		2262193-2
Kinnusen Mylly Oy	Utajärvi		0190151-3
T:mi Kolme Aittaa	Vaala		2191840-0
Kurttilan lomamökit	Utajärvi		1631608-5
Kustannus Oy Maaseutulehdet	Muhos		2154100-9
Laserpalvelu -JN	Muhos		228887-3
Laukanranta B&B	Muhos	Solja Holappa	2536022-1
Los Coyotes Ranch	Muhos	LCR Action Oy	2215306-7
Luonnollisesti Oulujärvi Ky	Oulujärvi		2037034-0
Manamansalon Portti	Vaala	AO- Markkinointi Oy	2473707-4
Matkamestarit Oy	Muhos		2356523-1
Merilän kartano	Utajärvi	Merilä Kaisu	1273900-5
Montta Active Camping	Muhos	Active Camping Ay	2367129-2
Muhoksen Rautia	Muhos	Muhoksen Rauta Oy	0997568-0
Oulujokilaakson Golf Oy	Muhos		1870886-7
Oulujärven Majoituspalvelut Oy	Vaala		2646906-9
Oulun LV-Service Oy	Muhos		2026545-2
Perheyhtiö Paakkarit Oy	Vaala		2082048-7
pienet Oranssit	Muhos		1650181-1
Pietan Puoti	Muhos	Jatima Oy	1891854-9
Puutarha Ryytiranta	Vaala		2614548-6
Rokua health & spa	Utajärvi		0786611-4
Rokuan Ruokapalvelut Ay	Vaala		261448-8
Ruununkartanon Matkailu - ja Pitopalvelu Oy	Vaala	Ruununkartanon Eräpalvelu (aputoiminimi)	2405583-1
Savi Jonttu	Muhos		1478791-6
SEO Jaakon Mylly	Utajärvi	Haataja Jaakko Ky	0582013-9
Sienestä Oy	Vaala	Sienestä Oy	2261930-6
Sukellustyö J. Takkula	Vaala		1561044-2
Suorsan Liikenne	Utajärvi		0593898-9
Timo Timber Oy	Utajärvi		2038241-3
Utajärven Leipomopalvelu Oy	Utajärvi		0926412-5
Viskaalin Oy	Muhos		2416492-3
Rokuan Lomahuvi	Utajärvi	Sokkelopuu Oy	1822023-9
Pottumies Oy	Utajärvi		2303462-5
Wanha Tylli	Muhos		1819328-5

Yhteensä hankkeen aikana Rokua Geopark-yrittäjiksi hakeutui 15 yritystä Muhokselta, 13 yritystä Utajärveltä ja 11 yritystä Vaalasta.

- **Markkinaselvitys Japanin markkinat**

Rokua Geopark yrittäjyyshanke on edistänyt useiden yritysryppäiden palvelujen markkinakelpoisuutta. Keskeinen lähimarkkina- alue on Oulu-Kainuu ja ympäristö. Hankkeella on voitu edistää myös yritysryppäiden kansainvälisille markkinoille pääsyä. Markkinakelpoisuus-

selvitys hankkeen toimenpiteenä on selvitetty myös Japani-osaajia ja kilpailuttamalla löydetty asiantuntijapalvelut. Jolly Good Consulting asiantuntemuksen tuloksena yrityksillä (viisi yritystä) oli mahdollista jalostaa tuotteensa ja palvelunsa soveltuviksi myös Japanin vaativille matkailumarkkinoille. Jatkotoimenpiteet jatkuvat yritysryppäiden omina toimenpiteinä.

Palvelutuottajaverkostot Hankeen toimenpiteenä käynnistettiin ohjelmapalvelujen verkottaminen rekikoirasafarituotteiden mahdollistamiseksi. Toimenpiteenä kartoitettiin mahdolliset reittivaihtoehdot ja toimijat, joiden varaan palvelut voisivat safarilla tukeutua. Tuloksena syntyi palvelutuottajien verkosto, johon tukeutuen käynnistyivät myös kansainvälisille asiakkaille tarkoitettujen tuotteiden testaus ja tuotanto. Keskeisenä toimijana oli Luontomatkat Erä-Susi, joka toi alueelle yhteistyössä kv-matkaoperaattoreiden kanssa ryhmiä viiden vuorokauden huskysafareille. Verkoston toimijat: Erä-Susi Hotels/Safaris, Hilikkula, Ruununkartanon matkailu- ja pitopalvelut Oy, Matkamestarit Oy.

GeoArt verkostoitumis- konseptointi Rokua Geopark yrittäjyys hanke on ideoinut taiteeseen ja kulttuuriin tukeutuvan Taiteiden Virta työnimellä olevan - tuotekonseptin. Tavoitteena on tuotteistaa alueen taiteet kokonaisvaltaiseksi palvelutuotteeksi, jota markkinoitaisiin yhteisin markkinointitoimenpitein. Taiteiden virta – konsepti kattaisi koko hankealueen. Idean pohjalta on syntymässä GeoArt- konsepti, jonka eteenpäin viemiseksi on perustettu työryhmä, joka vastaa konseptin ja verkoston kehittämisestä.

4.3. Rokua Geopark yrittäjyys hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin.

Rokua Geopark yrittäjyys hanke on ollut aktiivisesti mukana alueen kehittämissyhteistyössä Rokua Geoparkin, alueen kuntien ja alueen muiden hankkeiden kanssa. Yhteistyöllä on voitu edistää alueen ja matkailutoimialan verkostoitumista, sekä hankkeiden ja toimijoiden tunnettuuden lisääntymistä. Lisäksi on voitu vaikuttaa yhteistyöhankkeiden verkottumista alueen toimijoihin.

Rokua Geopark yrittäjyys hankkeen hankeyhteistyö.

- EAKR:n rahoittama hanke Rokua Geopark- uusi kansallinen ja kansainvälinen toimintamalli 2010- 2013
- Pohjois-Pohjanmaan/Rokua Geopark- alueen kiertomatkatutuotteiden ja varaustoiminnan kehittäminen 2010-2013
- Utajärven elinympäristön kehittämissuunnitelma 2015, 2012- 2013
- VIEHE- Oulujoki- hanke 2012-2014
- Tuulta purjeisiin- hanke, Oulujärven Jättiläiset
- Matkailun kehittämishanke, Kiiminkijoki ry
- 3M- hanke (milkkiä, mäjölkkä, maitoa) 2011- 2014
- Rokua Geopark ympäristökasvatushanke 2013- 2015
- Oulunkaaren yrityskaari- hanke

Rokua Geopark- uusi kansallinen ja kansainvälinen toimintamalli 2010- 2013- hankkeen kanssa on voitu edistää alueelle suuntautuvien ryhmien ohjelmien luomista ja toteutusta. Lisäksi yhteistyössä on voitu edistää yritysten ja niiden palvelujen verkottumista. Eräänä tavoitteena mm. Rokua Geopark- alueen yritysten muodostama matkailuyhdistys tai yhteismarkkinointia toteuttava työryhmä, jonka perustamiseen tavoiteltavat toimenpiteet jatkuvat hankkeen päättymisen jälkeen Rokua Geoparkin operatiivisen toimintaryhmän toimenpiteinä.

Pohjois-Pohjanmaan/ Rokua Geopark- alueen kiertomatkatutuotteiden ja varaustoiminnan kehittäminen- hankkeen kanssa on suoritettu yritysten ja niiden toimintaympäristöjen kartoituksia ja

edistetty yritysten tuottamien palvelujen luomista kiertomatkailutuotteiksi ja palveluiksi. Jatkokehittäminen jäi alueen kehittäjätahojen toimenpiteiksi.

Utajärven elinympäristön kehittämishankkeita 2015 hankkeen kanssa tehty yhteistyö on kohdistunut pääosin toimenpiteisiin, joilla on voitu edistää alueen kyläyhdistysten ja toimintaympäristöjen matkailullista tuotteistamista ja tuotekehitystä. Osallistuminen on tapahtunut osallistumalla järjestettyihin iltatilaisuuksiin ja tutustumalla toimintaympäristöihin. Jatkokehittäminen jäi alueen yritysten ja kehittäjätahojen toimenpiteiksi.

VIEHE Oulujoki -hankkeen kanssa on voitu edistää alueen yritysten verkostoitumista ja palvelu- ja tapahtumatuotantoa sekä messuyhteistyötä. Jatkokehittäminen jäi alueen kehittäjätahojen toimenpiteiksi.

Oulujärven Jättiläiset tuulta purjeisiin- hankkeen kanssa yhteistyö rakentuu alueiden väliseen yhteistyöhön. Yhteistyön tavoitteena on edistää alueiden kiinnostavuutta ja edistää yritysten välistä yhteistyötä verkottamalla toimijoita. Jatkokehittäminen jäi alueen kehittäjätahojen toimenpiteiksi.

Kiiminkijoki ry matkailun kehittämishankkeen kanssa yhteistyössä on verkotettu alueen matkailupalveluja ja lisätty ymmärrystä luontomatkailupalvelujen mahdollisuuksista myös Kiiminkijokialueella, joita olivat melonta, kalastus ja muut luontomatkailuohjelmat. Yhteistyön keskeisenä toimenpiteenä on ollut mahdollistaa osallistuminen messuille Rokua Geopark yhteisosastolla. Hankkeet ovat yhteistyössä selvittäneet seikkailupalvelutuotteita seikkailupuistotoimintaympäristöihin. Käytännön toimenpiteet jäivät yritysten ja aluekehittäjien toimenpiteiksi.

3M –hanke (milkkiä, mjölkkiä, maitoa)

3M hankkeen kanssa on voitu kehittää verkostoitumistoimintamallia, yrittäjien kuukausitilet konseptista.

Rokua Geopark ympäristökasvatushankkeen kanssa on voitu edistää alueen yritysten tietoa ja ymmärrystä Rokua Geopark alueen geologisten kohteiden hyödyntämiseksi omassa palvelutuotannossaan. Lisäksi hankkeen kanssa on tehty oppilaitosyhteistyötä.

Yrityskaari- hankkeen kanssa toteutettiin yhteistyössä tilaisuuksia, joilla voitiin kehittää alueen palveluja. Palvelujen ja toimenpiteiden jatkokehittäminen jatkuu alueellisten kehittämisorganisaatioiden toimenpiteinä.

Ryhdy yrittäjäksi tapaaminen

Hankkeen jalkautuminen kuntiin ja yrityksiin toteutui kattavasti koko hankealueelle. Keskeisimmiksi toimenpiteiksi on määrittynyt uutta yritystoimintaa suunnittelevien etsiminen ja niiden ohjaaminen eteenpäin. Tätä tukemaan hanke on luonut ja käynnistänyt kuntakohtaiset Ryhdy yrittäjäksi - asiantuntijatapaamiset. Tapaamisten tavoitteena oli kutsua yritystoimintaan pohtivia ja suunnittelevia keskustelemaan yritystoiminnasta ja siihen liittyvistä asiantuntijatarpeista. Tapaamisiin yrittäjyydestä kiinnostuneita kutsuttiin lehti-ilmoituksella. Asiantuntijoina paikalla olivat; kunnan elinkeinojen kehittäjä, Rokua Geopark yrittäjyyshankkeen projektipäällikkö, sekä Muhoksen tilaisuudessa myös Oulun Uusyrityskeskuksen edustaja. Muhoksen tilaisuuden tuloksena käynnistyi uuden yrityksen perustamiseen johtavat toimenpiteet. (Realisoitui vuoden 2014 alkupuolella).

4.4. Uudet aloittaneet, alueelle siirtyneet ja alueelta siirtyneet yritykset

Hankkeen tavoitteena on 20 uuden yrityksen aikaansaaminen. Tavoitteena oli etsiä yritystoimintaa suunnittelevat, tavata heidät, jäsentää suunnitelmat ja ohjata kunnallisten ja seudullisten elinkeinosten kehittäjien pakeille.

Yleinen kansantaloudellisesta heikko tilanne ei juuri innostanut uusien yritysten perustamiseen erityisesti matkailun (ohjelmapalvelu) toimialalle. Yritykset, joista pääosa ohjelmapalveluasiakkaista tulee, eivät käytä rahaa ohjelma palvelujen ostoon siinä määrin, että kannattavalle yritystoiminnalle olisi realistiset mahdollisuudet. Tästä huolimatta hankkeen toimenpiteenä on voitu edistää uusien yritysten synnyttämistä ja olemassa olevien alkuun saattamista, verkostoitumista ja palvelujen kehittymistä. Lisäksi on edistetty yritysten siirtymistä alueelle ja osaltaan monipuolistamaan alueen palvelutarjontaa. Tuloksena voidaan 15 yritystä.

- 1) Yhtymä Huusko Y-0943650-5 siirtyi alueelle, aloitti alueellisen yrityskummitoiminnan ja kehittää verkkokauppaa, jonka toiminta alkaa 2015. Yritys on hankkeen toimenpiteenä aktivoitu Tuotteistamisella tuloksiin valmennusohjelmaan.
- 2) Vapaa-ajan asema Oy Y-2492769-5 aloitti alueella 2012. Yritys toimii Utajärven käytöstä poistetussa asemarakennuksessa. Hankkeen toimenpiteenä on voitu verkottaa yrityksen palveluja alueen muihin palvelutarjoajiin.
- 3) Utajärven Leipomopalvelu Oy Y 0926412-5, aloitti 2012, se toimii Utajärven keskustassa. Hankkeen toimenpiteenä on voitu edistää verkostoitumista alueen palveluihin ja tuotteistamista.
- 4) Tukkelin Erä- ja Opaspalvelu Y 2546268-2 toimii Rokua Geopark alueella, aloitti 2013. Kotipaikka Vaala. Hankkeen toimenpiteenä on edistetty yrityksen verkostoitumista Luontomatkat Erä- Susi alihankintapalveluihin.
- 5) T:mi Kolme Aittaa Y 2191840-0 aloitti 2012. Kotipaikkana Vaala. Hankkeen toimenpiteenä on voitu edistää yrityksen verkostoitumista ja tuotekehitystä.
- 6) Tmi Artvärkki Y 137818-1. Aloitti 2014. Kotipaikka Vaala. Hankkeen toimenpiteenä on voitu edistää yrityksen verkostoitumista alueen muihin toimijoihin. Yritys on siirtynyt pois alueelta 2014.
- 7) Solja Holappa/ Laukanranta Y 2536022-1. Aloitti 2013 Kotipaikka Muhos. Hankkeen toimenpiteenä kiteyttää yritysidea ja verkottaa yritys alueen muihin toimijoihin.
- 8) Sokkelopuu Oy/ Rokua Lomahuvilat Y- 1822023-9. Muutti yritystoiminnan käsittämään myös matkailutoimialan 2013. Hankkeen toimenpiteenä on voitu edistää yrityksen tuotteistamista ja verkostoitumista alueen muihin toimijoihin ja aktivoitu yritys mukaan tuotteistamisella tuloksiin valmennusohjelmaan.
- 9) Ritojoen matkailu/ Jaalangan ankkuri y-1733817-1
Siirtyi alueelle 2013. Kotipaikka Jaalanka Vaala / Lieksa. Hankkeen toimenpiteenä on voitu edistää yrityksen verkottumista alueellisesti ja jäsentää laajennusmahdollisuuksia.
- 10) Combinor/ Atteson Fishing Y 1726999-7. Kotipaikka Utajärvi 2014 alkaen. Hankkeen toimenpiteenä on hankittu asiantuntijapalveluja Oulunkaaren yrityspalveluista yrityksen liiketoiminnan jäsentämiseksi. Lisäksi hankkeen toimenpiteenä on voitu verkottaa yrityksen

toiminnot alueen muihin toimijoihin ja ohjata tuotekehitystä. Hankkeen toimenpiteitä yritys on aktivoitu Tuotteistamisella tuloksiin -valmennusohjelmaan.

- 11) Artiino Oy Y-2592993-2, Kotipaikka Muhos, Aloitti 2014. Hankkeen toimenpiteenä on ohjattu asiantuntijapalveluiden piiriin Oulun Uusyrityskeskukseen. Lisäksi hankkeen toimenpiteenä on edistetty yrityksen verkostoitumista alueen muihin palveluihin ja aktivoitu yritys mukaan Tuotteistamisella tuloksiin- valmennusohjelmaan.
- 12) AO- Markkinointi Y- 2473707-4 Kotipaikka Oulu, Manamansalon portti kotipaikka Vaala. Aloitti 2012. hankkeen toimenpiteenä on voitu verkottaa yritys alueen muiden toimijoiden kanssa ja Tuotteistamisella tuloksiin- valmennusohjelmaan.
- 13) Rokuan Ruokapalvelut Ay Y 2612448-8 Kotipaikka Vaala. Aloitti 2014. Hankkeen toimenpiteenä on voitu verkottaa yritys alueen muihin yrityksiin. Toimenpiteet jatkuvat myös palvelujen verkottamisen osa- alueella.
- 14) Tmi Tuula Rundgren Y-2617031-5. Kotipaikka Utajärvi. Aloitti 2014. Hankkeen toimenpiteenä on aktivoitu yritystä pohtimaan liikeideaa ja hankkimaan asiantuntijapalveluja.
- 15) Oulujärven majoituspalvelut Oy Y- 2646906-9. Kotipaikka Vaala. Aloitti 2014. Hankkeen toimenpiteenä on aktivoitu liikeidean pohtimista, jonka tuloksena voi olla kannattava liike-toiminta. Lisäksi hankkeella on edistetty yrityksen verkostoitumista alueen muihin palvelutarjoajiin.
- 16) Pasi Nurmikumpu Y-2660215-7 Kotipaikka Muhos. Hankkeen toimenpiteenä on aktivoitu liikeidean jäsentämistä ja edistetty verkostoitumista Rokua Geopark yritysverkostoon.

Työnalla olleista useista uusista yrityksistä käynnistyneenä vain yksi matkailun ohjelmajärjestelyyritys vuoden 2015 puolella. Kotipaikka Muhos. Hankkeen toimenpiteenä on voitu vaikuttaa alkavan yrittäjän hakeutumiseen alueen elinkeinojen kehittäjien pakeille, joka on johtanut yritysidean kehittämiseen ja perustamisasteelle. Alkava yrittäjä on verkotettu alueen toimijoihin.

Alueelta on siirtynyt pois neljä matkailutoimialan yrittäjää, jotka keskeisinä toimijoina aiheuttivat vajausta alueen matkailun palvelutarjontaan.

4.5. Tiedottaminen ja markkinointi

Messuosallistuminen yhteisosastolla

Rokua Geopark yrittäjyyshanke on edistänyt hankkeen tunnettuutta ja markkinointitoimenpiteitä, sekä alueen toimijoiden palvelujen markkinointimahdollisuuksia koordinoimalla useita messuosallistumisia ja osallistumalla näytteilleasettajana messuille. Tavoitteena yhteisesiintymiselle oli parempi näkyvyys Rokua Geopark sateenvarjon alla, kustannussäästö, verkostojen kehittyminen, messuosaamisen kehittyminen käytännössä, palvelujen markkinakelpoisuuden testaaminen, yhteismarkkinointi, ja asiakkuuksien hankinta ja palvelujen myynti.

- 1) **Matka2012- messut** – Helsingin messukeskus.
Rokua Geopark yrittäjyyshanke osallistui Matka 2012- messuille Pohjois-Pohjanmaa/Pohjolan Portti yhteisosastolle Rokua Geopark yhteisosastolla. Osaston suunnittelusta ja koordinaatiosta Rokua Geopark- alueen osalta vastasi Humanpolis Oy. Yhteisosaston koko oli noin 600 neliötä, ollen samalla messujen suurin osasto. Mukana Rokua Geopark alueen toimijoista yhteisosastolla oli viisi yritystä ja kolme hanketta; Rokua health

- & spa, Montta Active Camping, Luonnollisesti Oulujärvi Ky, Vaalan melontakeskus, Luontomatkat Erä-Susi, Rokua Geopark ja Rokua Geopark yrittäjyys hanke. Messuilla voitiin edistää verkostoitumista, hankkeen, hankealueen- ja palvelujen tunnettuutta, messu- ja yhteismarkkinointiosaamisen lisääntymistä. Kävijämäärä messuilla oli noin 75 000, omalla osastolla kontakteja saavutettiin noin 1000.
- 2) **Monimessut- (4-6.5.2012)** tapahtuma koostui kolmesta messuteemasta KESÄPIHA, OSAAVAT KADET ja KUNNOSSA. Tässä muodossaan messut olivat lajissaan ensimmäiset. Järjestävänä tahona toimi Pohjois- Suomen erämessut. Kävijämäärä oli noin 17.000. Rokua Geopark- verkosto osallistui messuille Kunnossa teeman alla. Rokua Geopark- alueen yritysten messuosallistumisen tavoitteena oli hakea aktiivisesti kontaktia verkostoitumiselle, myydä palveluja ja tehdä palvelujaan tunnetuksi. Mukana yrityksistä oli Rokua health & spa, Montta Active Camping, Kanttura, Matkailu- ja Pitopalvelu Ruununkartano sekä Rokua Geopark yrittäjyys hanke. Messuilla voitiin luoda kontakteja, edistää hankkeen ja hankealueen sekä palvelujen tunnettuutta sekä yritysten messuosaamisen ja yhteismarkkinoinnin lisääntymistä. Osastolla kontaktoitiin noin 700 messuvierasta.
  - 3) **SuurOulun- Messut 16- 20.8.2012.** Ouluhalli. Rokua Geopark yhteisosastolla olivat seuraavat toimijat: Rokua health & spa, Erämaahotelli Rokuanhovi, Matkakeskus Suppa, Luontomatkat Erä- Susi, Montta Active Camping, Kiiminkijoki ry, Rokua Geopark, Pohjois-Pohjanmaan/Rokua Geopark- alueen kiertomatkailutuotteiden ja varaustoiminnan kehittäminen- hanke, Rokua Geopark yrittäjyys hanke. Messuosallistumisella saavutettiin hankkeen ja hankealueen palvelujen tunnettuuden ja yritysten messuosaamisen ja yhteismarkkinoinnin lisääntymistä sekä verkostojen kehittymistä. Osastolla oli kilpailu, johon osallistui 1047 messuvierasta.
  - 4) **Matka 2013- Messut, Helsingin messukeskuksessa 17- 20.1.2013.** Matka messut on Scandinavian suurin vuosittain toistuva matkailualan messutapahtuma, jossa vierailee noin 80 000 messuvierasta. Pohjois- Pohjanmaa ja Kainuu esiintyvät yhdessä Pohjola Arctic yhteisosastolla. Pohjola Arctic- yhteisosastolle oli koottu kattavasti alueen yrityksiä ja muita toimijoita. Pohjola Arctic - yhteisosaston pääkoordinaatiosta vastasi Pohjois-Pohjanmaan liitto. Rokua Geopark yhteisosasto sijoittui osaksi Pohjola Arctic- yhteisosastoa, jossa mukana olivat seuraavat toimijat: Rokua Geopark, Rokua health & spa, Luontomatkat Erä- Susi, Montta Active Camping, Kiiminkijoki ry, Rokua Geopark/Vaalan melontakeskus, Rokua Geopark/Utajärven kunta ja Rokua Geopark yrittäjyys hankkeen projektipäällikön sairastumisen sijalla osastolle osallistui ympäristökasvatushankkeen projektipäällikkö.
  - 5) **Pohjois- Suomen erämessut 23.- 26.5.2013, Ouluhallilla.** Messuosallistumisen tavoitteena oli hakea aktiivisesti kontaktia, markkinoida, myydä ja tehdä aluetta ja palveluja tunnetuksi. Yhteisosastoilla olivat seuraavat toimijat: Erämaahotelli Rokuanhovi / Luontomatkat Erä- Susi, Rokua health & spa, Rokua Geopark, Montta Active Camping, Kivijärven porokämpä, Jokivarren vaellusratsastus ky, Viehe - Oulujoki hanke, Pohjois-Pohjanmaan / Rokua Geopark-alueen kiertomatkailutuotteiden ja varaustoiminnan kehittäminen 2010- 2013, Rokua Geopark yrittäjyys hanke, Muhoksen kunta, Utajärven kunta, Vaala- Oulujärvi/ melontakeskus.
  - 6) **Utajärven kivi- ja Hyvinvointimessut 17- 18.8.2013,** oli Humanpolis Oy hallinnoiman Viehe-Oulujoki hankkeen koordinoima Rokua Geopark -yhteisosasto Utajärven jäähallilla. Messuyleisö koostui pääosin paikallisesta väestöstä. Rokua Geopark yrittäjyys hanke osallistui messuille Rokua Geopark brändin alla. Yhteisnäkyvyydellä tavoiteltiin toimijoiden välistä yhteneväisyyttä, parempaa näkyvyyttä, verkostojen kehittymistä ja kustannussäästöjä. Ro-

kua Geopark yrittäjyys Hankkeen pääasiallisena tavoitteena oli tavata näytteilleasettajana olleita yrittäjiä ja esitellä hanketta ja sen mahdollisuuksia yritystoiminnan ja verkostojen kehittämiseksi ja löytää uusia alkavia yrityksiä. Kartoitukset suoritettiin henkilökohtaisesti keskustelemalla osastolla käyneiden kanssa.

- 7) **Matka 2014 messut 16- 19.1.2014 Helsingin messukeskus** Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen osallistui messuille Pohjois- Pohjanmaan Liiton koordinoimalla yhteisosastolla ja sillä sijainneella Rokua Geopark yhteisosastolla; osasto koostui Kainuu ja Pohjola Arctic - matkailualueyhteistyöstä. Muita alueiteemoja olivat mm. VisitOulu Syöte, Oulujärvi, Rokua Geopark, jonka osastolla olivat Rokua health & spa, Erä- Susi Rokuanhovi, Montta Active Camping, Vaala- Oulujärvi, Utajärvi laatukunta, Mimmin kunta Muhos, sekä Viehe- Oulujoki- hanke ja Ympäristökasvatuksesta elinvoimaa ja paikallisylpeyttä- hanke.

TUTKITTUA TIETOA MATKA 2013 -MESSUISTA

Kävijöitä 76 477*joista ammattilaisia 18 358, joista kuluttajia / opiskelijoita 58 119

Näytteilleasettajia 1 102 (80 maasta)

Näyttelypinta-ala 11 785 m²

Lehdistön edustajia 1 272

Yleisöajan kävijäprofiili (58 119 hlöä, kävijöiden keski-ikä 46 v.)

Kotipaikkakunta

Pääkaupunkiseutu 80 %

Uusimaa 7 %

Muu Suomi 13 %

18 358 ammattilaiskävijää, joista yli 66 % on mukana päätöksenteossa.

Matkamessujen kävijät käyttävät rahaa matkustamiseen / vuosi

Yli 3000 € 23 %

Yli 1000 € 72 %

Keskimäärin 2345 € / vuosi

- 8) **Kivi- ja hyvinvointimessut 16.- 17.8.2014** olivat Utajärven yrittäjien koordinoimat messut, jotka toteutettiin Utajärven Nuoris- ja liikuntatalolla. Näytteilleasettajia oli eri puolilta Suomea. Messuyleisö koostui pääosin paikallisesta väestöstä. Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen osallistui messuille Rokua Geopark yhteisosastolla, yhteistyössä VIEHE Oulujoki- hankkeen, Rokua Geopark ympäristökasvatushankkeen ja Rokua Geoparkin kanssa. Yhteisnäkyvyydellä tavoiteltiin toimijoiden välistä yhteneväisyyttä, parempaa näkyvyyttä, verkostojen kehittymistä ja kustannussäästöjä. Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen pääasiallisena tavoitteena oli tavata näytteilleasettajana olleita yrittäjiä ja esitellä hanketta messuyleisölle. Esillä oleminen edisti mahdollisuuksia yritystoiminnan ja verkostojen kehittämiseksi ja Rokua Geopark yritysverkoston laajentamiseksi sekä hankkeen tunnettuutta. Tuloksena kaksi yritystä jätti hakemuksen Rokua Geopark yritysverkostoon liittymiseksi.

Kesäpiha, Osaavat Kätet ja Kunnossa! -messut Ouluhallissa 3.-4.5.2014. Suoritetussa kartoituksessa yrityksillä ei ollut kiinnostusta yhteisosastoon, joten omatoimisesti messuille osallistui Kauneus- ja hyvinvointihoitola Feenix, Pressan Katit Lastenkonsertti, Poikolan Kartano/ Satu Mustanoja, Sokkelopuu, Sukellustyöt Juha Takkula ja Utajärven leipomopalvelu Oy.

Yhteismarkkinointi

Yhteismarkkinointi on keskeinen edellytys alueen yritysten riittävän näkyvyyden aikaansaamiseksi markkinoilla. Pohdintaa ja avauksia yhteismarkkinointimallin luomiseksi on käyty useissa yhteyksissä. Toimintojen jäsentämiseksi ja edistämiseksi hanke on kilpailuttanut yhteismarkkinointisuunnitelman laatimisen. Suunnitelma on valmistunut. Suunnitelman jalkautuminen on meneillään ja konkretisoituneen kuntien ja keskeisten organisaatioiden tekemän perusrahoitus päätösten jälkeen.

Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen tiedottaminen ja markkinointi

Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen näkyvyys tukeutuu värimaailman osalta Rokua Geopark- brändiin. Tavoitteena on, että myös verkostossa olevat yritykset tukeutuisivat ainakin osittain siihen, joka osaltaan tehostaisi yhtenäistä viestinnällistä näkyvyyttä markkinoinnissa. Yritykset voivat hakea Rokua Geopark- logon käyttöoikeutta erillisellä hakemuslomakkeella Rokua Geopark organisaatiolta. Lomake ja ohjeet ovat www.rokuageoparkyrittajyys Hankke.fi/ajankohtaista sivulla. Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen näkyvyyttä ja tunnettuutta edistettiin viestinnällisin keinoin mm. sähköisessä ja printtimediassa, messuilla ja alueella järjestetyissä tilaisuuksissa.

Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen tiedottamisen ja tunnettuuden lisäämiseksi hanke on kilpailutanut hanke-sivuston suunnittelun, toteutuksen ja sisältötuotannon ja printtiaineiston. Tavoitteena oli, että sivusto on ulkoiselta asultaan ja sisällöltään sellainen, että se palvelee Hankkeen tiedottamista ja siihen liittyvien toimenpiteiden näkyvyyttä, yritysverkoston sitoutumista, matkailuelinkeinon alueellista, hanketavoitteiden mukaista kehittämistä ja yritysten palvelunäkyvyyttä sivuilla ja muissa medioissa.

Hankkeen tiedottaminen ja markkinointi tapahtui web-sivuston, printtimedian, messuosallistumisten ja muihin tilaisuuksiin osallistumisen tuloksena seuraavasti.

- Hankkeelle laadittiin web- sivusto ja hankittiin domain www.rokuageoparkyrittajyys Hankke.fi. Sivuston suunnittelu kilpailutettiin, parhaiten kilpailussa menestyi Intranze- media Oy. Sivuston värimaailma tukeutui Rokua Geopark - sivuston värimaailmaan ja valmiiseen kuva-aineistoon. Tällä saatiin merkittävä kustannussäästö. Sivustot myös linkitettiin toisiinsa. Domain- hotellin hintataso selvitettiin sivostosuunnittelijan toimesta. Sivuston tekstisisältö tuotannosta vastasi pääosin Helmiteksti, jolla oli paljon valmista aineistoa alueelta käytettäväksi Hankkeen web-sivuilla. Tällä saavutettiin kustannussäästöjä. Kustannustaso selvitettiin sähköpostilla.
- Hankkeesta laadittiin useita tiedotteita eri tilaisuuksiin sekä lehdistön käyttöön.
- Hankkeen toimenpiteenä koottiin lähes 200 nimeä kattava matkailu- ja sitä tukevien toimijoiden, päivitettävä sähköpostiosoitelistaus. Luotuun osoitteistoon postitettiin keskeiset tiedotteet ja yrittäjien kuukausitulet kutsut ja muistiot keskimäärin kerran kuukaudessa.
- Yrittäjien kuukausitulet- tapaamiset toteutettuna keskimäärin kerran kuukaudessa, oli foorumi, jossa tiedotettiin keskeiset asiat ja saatiin välitön palaute. Muistio jaettiin laajana alueellisena jakeluna. Muistiot menivät myös alueen lehdistölle.
- Hankkeen esittely- diat laadittiin Hankkeen esittelykäyttöön eri tilaisuuksia varten.
- Rokua Geopark yrittäjyyslehti 1.1.2013 toteutettiin kilpailutettuna toimenpiteenä. Tavoitteena oli esimerkein aktivoida yritystoimintaa suunnittelevia, alueen ja ympäristökuntien asukkaita ja paluumuuttajia havaitsemaan yritystoiminnan mahdollisuuksia matkailuelinkeinon parissa Rokua Geopark yrittäjyys Hankkealueella. Julkaisun pääteemoina olivat: alueen esittely, yritystoiminnan sijoittuminen Vantaalta Rokua Geopark alueelle, vetovoimaa yhteistyöllä, yrittäjäksi Rokua Geoparkiin ja apua yritystoimintaan, yrityskummitoiminta, kuntaesittelyt, yrittäjyys alueella case; Karhu, kyläyhdistystoiminta, tapahtumat alueella. Lehti jaettiin postinumerojakeluna (Itella) Rokua Geopark hankealueelle, osalle Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetta sekä yrityksistä. Painos 30 000 kpl. Lehteä pidettiin yleisesti onnistuneena ja esittelevän aluetta ja sen toimijoita myönteisessä hengessä.

- Suomen matkailijayhdistyksen jäsenlehti Matkailu 5/2013. Lehden kansi ja sisältönä olleella aukeaman artikkelilla Rokua Geoparkista sekä Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen ilmoitus, tavoiteltiin tunnettuuden lisäämistä ja kiinnostuneita tulemaan yrittäjäksi alueelle.
- Kauppalehti 184/ 2014 oli artikkeli alueen toimijasta Viskaalin, jonka yhteydessä artikkeli Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeesta, Tervantie- matkailutie verkostoitumisesta.
- Tervareitti-lehti 22.5.2012 Artikkeliksi ”Rokua Geopark yritysverkostolle rahoitusta”
  - Tervareitti- lehti 86/2012 kansi. Artikkeliksi ”Geopark yrittäjyys Hankkeesta lisäpotkua verkostoitumalla”,
  - Tervareitti-lehti 14.8.2012 ”Rokua esittäytyy messuilla” Artikkelin sisältöä; yhteisosaston yritysten nimiesittely Rokua health & spa, Erämaahotelli Rokuanhovi, Luontomatkat Erä- Susi, Opastuskeskus Suppa, Montta Active Camping, Kiiminkijoki Ry Pohjois- Pohjanmaan kiertomatkalutuotteiden ja varaustoiminnan kehittämisenhanke, Rokua Geopark ja Rokua Geopark yrittäjyys Hankke.
  - Tervareitti-lehti 21.8.2012 artikkeli ”Rokua Geopark alueen toimijat yhteisosastolla SuurOulun Messuilla” 16-20.8.2012.
- Kotipitäjä-lehti 13.8.2014 artikkeli ”Yhteistyöllä voimaa Oulujärven matkailuun”
- Talvi- Kaleva-lehti 12.11.2014 jossa koko sivun ilmoitus, jonka tavoitteena oli lisätä tunnettuutta ja kiinnostusta palveluiden piiriin hankealueella ja sen ympäristössä. Lehden painosmäärä 150 000 kpl. Jakelu; tilaajakeluna alueelle: Ala-Temmes, Oulu, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Tupos, Tyrnävä ja Muhos, jonka lisäksi koko talven keskeisissä matkailukohteissa.
- MTV 3 kampanja. <https://www.youtube.com/watch?v=Klt5XW7WsO8> Hankkeen, hankealueen palvelujen yhteismarkkinoinnin käynnistämiseksi, mallintamiseksi ja sen edistämiseksi, tunnettuuden lisäämiseksi käynnistettiin joulukuun alussa 2014 yhteistyössä MTV3:n kanssa. Kampanjan kesto: 1.12-13.12.2014. Mainosten kesto 10 ja 5 sek. Toiminnallisuus: katsoja ohjattiin Rokua Geopark sivuille, jonne laadittiin kampanjan ajaksi laskeutumissivu, josta ohjautui suoraan alueen palveluihin. Palveluista avautui linkit Rokua Geopark- yritysten sivuille. Kampanjan kohdealueeksi valittiin Pohjois- Pohjanmaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa. Kontaktiarvio 1,2 milj.katsojaa kampanjan aikana. Tuotanto kilpailutettiin. Parhaiten menestyi Videcam Oy.
- Käyntikortti hankkeen projektipäällikön käyttöön.
- Hankkeelle suunniteltiin ja toteutettiin lomakkeet toimijoille ja yrityksille.
- Rokua Geopark partner- yritysten käyttöön suunniteltiin ja laadittiin tuotekorttipohjat 6 kpl. Korttien tavoitteena on yhtenäistää palvelujen tarjontaa, laatua ja kaupallistamista sekä markkinointia.
- Lisäksi suunniteltiin lehti- ilmoitus pohjat 3 kpl, joilla tavoitellaan Rokua Geopark Partner-yritysten ilmoittelun yhtenäistämistä. Ilmoittelukustannuksista vastaa yritys.
- kaikessa printti- ja sähköisen median tuotteissa oli esillä hankkeen rahoittajan logot.

- Hankkeen perustiedot ovat nähtävänä www.humanpolis.fi- sivustolla.

Tervantie Matkailutie

Hankkeen toimenpiteenä selvitettiin Tervantie- Matkailutien vaikutuspiirissä olevia yrityksiä, joilta kysyttiin sähköpostikyselynä; Tervantie Matkailutiehen soveltuva tuotteistaminen, halukkuus olla mukana tuotteiden synnyttämisessä ja kiinnostus Tervantie - matkailutie yhteistyöverkoston. Tu-
lostosta voidaan käyttää osana suunnitelmaa, jolla tiivistetään Tervantie Matkailutie- verkostoa ja sen palvelutarjontaa Rokua Geopark alueella. Kyselyn perusteella kiinnostusta Tervantie - matkailutie tuotteistamiseen on. Toimenpiteet jatkuvat elinkeinojen kehittäjä/ kuntaorganisaatioiden toimen-
piteinä.

Vapaa- ajan asumisen mahdollisuudet

Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen eräänä tavoitteena oli selvittää vapaa-ajan asumisen mahdolli-
suudet hankealueen kunnissa. Selvitys toteutettiin kartoittamalla kuntien mm. kaavoitustilanne, tonttitilanne ja verkossa tapahtuvan etätönnön mahdollistava (laajakaistan) valokuitukaapelin suun-
nittelu- ja rakentamistilanne, vapaa-ajan- ja omakotitonttien hinnoittelu. Lisäksi selvitettiin edelly-
tyksiä muuttaa vapaa- ajan asunto vakinaiseksi asunnoksi.

4.6. Toteutuksen organisaatio

Hankkeen toteuttamisesta vastaavana toimi Humanpolis Oy; oli hankkeen ajan Rokua konsernin
100% omistama alueellinen, voittoa tavoittelematon kehittämissyhtiö.

Vastuuhenkilönä ja hankkeen johtajana toimi Humanpolis Oy toimitusjohtaja Ritva Okkonen. Pro-
jektihenkilöstö; Rokua Geopark yrittäjyys Hankkeen projektipäällikkö Heino Kuha 100 % työajalla,
projektsihteri Birgit Niskanen (Kempainen) avusti projektihallinnointia 25 % työajalla. Projektsih-
teerin työpanos koostui pääosin taloushallintopalveluiden hoitamisesta yhteistyössä Rokua konser-
nin taloushallinnon kanssa.

Hankkeen projektiryhmän muodostivat Humanpolis Oy, toimitusjohtaja Ritva Okkonen, Rokua Geo-
park toiminnanjohtaja Vesa Krökki ja Heino Kuha, hankkeen projektipäällikkö. Projektiryhmä ko-
koontui tarvittaessa, asioiden käsittelyyn niin vaatiessa. Toiminnan kannalta oli erittäin tärkeää, että
keskeiset toimijat olivat samassa yksikössä, jolloin työskentely ja asioiden käsittely oli nopeampaa ja
tuloksellisempaa. Myös hankealueen kuntien elinkeinojen kehittäjät muodostivat keskeisen resurs-
sin kulloisenkin kunnan alueella tapahtuvien toimenpiteiden käsittelyssä ja edistämässä.

Hankkeen ohjausryhmä

Asko Merilä	Utajärven kunta
Kyösti Honkala	Muhoksen kunta
Veijo Rautiainen	Vaalan kunta, Rautiaisen työsuhde päättyi 2013. Tilalle Hanna Helaste, pois 2014, tilalle Sinikka Rantalankila.
Ritva Okkonen, puheenjohtaja	Humanpolis Oy
Vesa Krökki	Humanpolis Oy/ Rokua Geopark
Jussi Liedes	Talusojohtaja, Rokua konserni
Pirjo Onkalo	Pohjois-Pohjanmaan ELY- keskus
Heino Kuha	Rokua Geopark yrittäjyys Hankke
Birgit Niskanen, sihteeri	Humanpolis Oy

Ohjausryhmä on kokoontunut seitsemän kertaa. Hankkeen projektipäällikkö on ollut yhteistyössä
ohjausryhmän jäsenten kanssa käytännön asioissa, yrittäjien kuukausitulet tapaamisissa ja usein
myös niiden välillä. Yhteistyö on ollut asiantuntevaa ja hanketoimenpiteitä edistävää.

4.7. Kustannukset ja rahoitus

Hyväksytty hankkeen kustannusarvio

Hankkeen alkuperäistä hyväksyttyä kustannusarviota tarkistettiin haettaessa hankkeelle jatkoaikaa keväällä 2014. Silloin muutosta tapahtui vain kustannuslajien välillä loppusumman pysyessä samana. Kustannusarvio ei sisällä arvonlisäveroa.

Hankkeen muutospäätöksen mukainen hyväksytty kustannusarvio ja toteuma

Kustannustaji	Hyväksytty (€)	Tot yht.	Tot %
Palkkauskulut ja palkkiot	290 500,00	277 520,67	96 %
Ostopalvelut	64 485,00	59 826,98	93 %
Vuokrat	14 600,00	10 273,68	70 %
Kotimaan matkakulut	23 500,00	14 149,07	60 %
Muut kustannukset	13 100,00	20 262,25	155 %
Kokonaiskustannukset	406 185,00	382 032,65	94 %

Kustannukset eivät toteutuneet hankkeessa suunnitellusti, johtuen mm toteutumattomista suunnitelmista esim yrittäjien tutustumismatkoista, jotka jouduttiin perumaan osallistujien vähyyden vuoksi.

Hankkeen hyväksytty rahoitussuunnitelma ja toteutunut rahoitus (ennen viimeistä maksatusta)

RAHOITUS	euroa	%	1.maksatus	2.maksatus	3.maksatus (haetaan)	yhteensä
EU+ valtio	401 185,00	100	43 879,64	147 389,02	181 322,21	372 590,87
EU-osuus	182 783,25	45	19 745,83	66 325,06	81 594,99	167 665,88
valtion osuus	223 401,75	55	24 133,81	81 063,96	99 727,22	204 924,99

4.8. Hankkeen raportointi ja seuranta

Hankkeelle on haettu yksi muutoshakemus hankeajan jatkamiseksi vuoden 2014 loppuun. Hankkeen vuosiraportit on laadittu 1.1. -31.12.2012 ja 1.1. -31.12.2013 ja Loppuraportti 1.1.2012-31.12.2014.

4.9. Kirjanpito

Rokua Geopark- yrittäjyyshankkeen kirjanpito on järjestetty Rokua Konsernin kirjanpidon yhteyteen, mutta selvästi erotettu omaksi kustannuspaikaksi KP 94 siten kuin hankkeen ohjeistuksessa määritellään.

Kirjanpidon säilytysvelvollisuus

Tuen saajan on säilytettävä kirjanpitoa siten kuin kirjanpidolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Tuen saajan on säilytettävä kirjanpito, muistiinpanot ja tositteet vähintään kolme vuotta siitä, kun Euroopan unionin komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoituksen maksun, arvion mukaan 2019 loppuun.

Aineisto säilytetään Rokua Konsernin arkistossa osoitteessa Rokua health & spa, Kuntoraitti 2, 91670 Rokua

4.10. Toteutusoletukset ja riskit

Hankkeen tuloksen riskit kiteytyvät yleiseen suhdanteiden voimakkaaseen heikentymiseen. Oireita oli nähtävissä joitakin vuosia sitten. Matkailijavirrat ovat hiipuneet. Matkailutoimiala on keskittynyt isompiin kompakteihin keskittymiin. Vrt. Ruka ja Vuokatti, jotka kiinnostavat myös rahoittajia. Joskin isoissakin matkailukeskuksissa on vaikeuksia nähtävissä. Erikoistuminen olisi kantava voima myös matkailutoimialalla.

Rokua Geopark yrittäjyysalueen yritykset ovat pieniä ja alueellisesti niin hajallaan, että yhteisen kompaktin vetovoimaisuuden synnyttäminen koitui verkostosta huolimatta ongelmalliseksi. Tulevaisuudessa Rokua Geopark brändi ja siihen tukeutuva kaupallinen sateenvarjo voisi koota alueen yritykset verkostoksi, jolla voi onnistuessaan olla edellytykset kiinnostuksen ja matkailijavirtojen lisäämiseen erityisesti kansainvälisesti. Onnistunut kasvu kiinnostaa myös rahoittajia sijoittamaan alueelle.

Rokua Geopark yrittäjyysalue onnistui kokoamaan joukon yrityksiä verkostoitumisen ensi askeleille, joka jatkossa edellyttää käytännön yhteistyötä, yrittäjien kuntien ja kehittäjätahojen ponnistuksia, joka luo edellytykset mm matkailutoimialan kehittymiselle. Toimenpiteenä tulisi pohtia erikoistumista; tulisiko tunnistaa vahvuudet ja vahvistaa niitä, synnyttää ammattimaisesti toimiva, erikoistunut palvelutuotanto, markkinointi ja myynti ja mahdollistaa sen rahoitus 1-5 vuotta. Mikäli rahoitusta verkostoituneen em. toiminnan aikaansaamiseksi ei saada aikaiseksi, niin riskinä on, ettei alue nouse matkailualueena asiakkaita ja investoreita kiinnostavalle tasolle ja palvelut jäävät nykytasolle.

4.11. Yhteistyökumppanit

Rokua Geopark yrittäjyysalueen tärkeimmät yhteistyökumppanit:

- Rokua Geopark organisaatio
- Muhoksen kunta
- Utajärven kunta
- Vaalan kunta
- Muhoksen yrittäjyysyhdistys
- Utajärven yrittäjyysyhdistys
- Pohjois- Pohjanmaan liitto
- Metsähallitus
- Verutum Oy
- Oulun Matkailu Oy
- Syötteen matkailualue
- Hailuodon matkailu
- Liminganlahden luontokeskus
- Pohjois- Suomen erämessut
- Pohjois- Suomen messut
- Noin 40 alueen yritystä
- Muut alueelliset ja maakunnalliset hankkeet

4.12. Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Hankkeen toimenpiteenä luotiin ja pilotoitiin uusi yritysäläinen verkostoitumismalli, joka järjestettiin 19 kertaa ja joihin osallistui 425 toimijaa. Yrittäjien kuukausitapaaminen on konsepti, jolla on edellytykset jäädä pysyväksi toiminnaksi ja kehittyä pohjaksi yhteismarkkinointiverkoston syntyä.

Luotu malli on:

- yrityslähtöinen
  - helposti osallistuttava
  - kiinnostava
  - monistettavissa
  - kustannustehokas
  - verkostoitumista/yhteistyötä tehokkaasti edistävä
  - sopii tiedonvaihtokanavaksi
  - säännöllisesti kokoontuva
  - avoin, toimialasta riippumaton
  - osaamista lisäävä
  - alue/toimintaympäristöymmärrystä lisäävä
  - jatkumo turvattavissa
- Luotiin uutta yritystoimintaa ja uusia työpaikkoja niihin. (Joskin yleismaailmallisen, taloudellisen tilanteen vuoksi innostus matkailutoimialan yrittäjyyteen ei nyt ole kovin kiinnostavaa). Uusien yritysten perustaminen hanketavoitteen 20 kpl ei hankeaikana toteutunut. Tuloksena hankealueelle syntyi 14 uutta yritystä, joihin hankkeen toimenpiteillä on voitu vaikuttaa välittömästi tai välillisesti, sekä aktivoitiin yritysten siirtymistä alueelle ja voitiin saattaa mukaan verkostoihin.
  - Kehitettiin yritysten, yritysverkostojen ja kuntien tapahtumia.
  - Edistettiin merkittävästi Rokua Geopark yritysverkoston laajenemista
  - Selvitettiin mahdollisuuksia muodostaa osuuskuntamuotoinen yritystoiminta, joka lähtisi käytännön toimenpitein, suunnittelemaan ja toteuttamaan matkailun ohjelmapalveluja ja tapahtumia sekä niiden markkinointia.
  - Lisättiin turvallisuus-, tapahtuma- ja ohjelmapalveluosaamista toimijoiden palvelu- ja tapahtumatuotantoon.
  - Osallistuttiin PPL:n ja alueellisiin Matka- ja muiden messujen työryhmien kokouksiin
  - Koordinoitiin alueen yritysten, kuntien- ja hankkeiden osallistumismahdollisuus 8 messuille, joista suurimmilla kontaktoitiin yli 1000 messuvierasta/messut, yhteensä yli 5000. Jälkihoito jäi toimijoiden toimenpiteiksi.
  - Toteutettiin yhteismarkkinointisuunnitelman laatiminen
  - Toteutettiin Rokua Geopark yrittäjyyshankesivusto ja domain
  - Toteutettiin Rokua Geopark yrittäjyyislehti. Jakelu 30 000.
  - Toteutettiin TV- kampanja yhteistyössä MTV3 kanssa. Kontaktiarvio 1,2 milj.
  - Toteutettiin Talvi- Kaleva kampanja. Jakelu 150 000.
  - Osallistuttiin 154 kehittämistilaisuuteen/tapaamiseen, joiden lisäksi yrityskohtaiset tapaamiset
  - Osallistuttiin alueen kuntien koordinoimiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin.
  - Aktivoitiin Tuotteistamisella tuloksiin valmennusohjelman käynnistämiseen alueella.
  - Selvitettiin Tervantie- Matkailutie vaikutuspiirissä olevilta yrityksiltä kiinnostus Tervantie - Matkailutie verkostoon.
  - Selvitettiin Vapaa- ajan asumisen mahdollisuudet yritystoiminnalle.
  - Selvitettiin julkisen liikenteen mahdollisuudet Rokua Geopark alueen keskeisiin matkailukohteisiin ja niiden sisällä

4.13. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Resurssointi hankkeen toteutukseen

Hankkeen aikana luotu yrittäjien kuukausitulet verkostokonsepti ja sen ylläpitäminen, jatkaminen, kehittäminen on tärkeää. Myös yrittäjien tahtotila on se, että tapaamisia pitää jatkaa. Käytännön mallia jouduttaneen sovittamaan yrittäjyys Hankkeen päättymisen jälkeen uudelleen käytössä olevien resurssien mukaan.

Alueen palveluosaamista tulisi lisätä merkittävästi ja erityisesti asiakasrajapinnassa ja sen hallinnassa, matkailupalvelujen turvallisuus- ja tuotteiden paketoitiossaamisessa. Myös strategiatason näkökulma ja toimenpiteitä voisi jalkauttaa nykyistä enemmän.

Kärjen valinta

Pohdintana kahden kärjen mallista

- 1) Rokua Geopark- brändin avulla alueen nostaminen ja se tunnettuuden voimakas alueellinen ja kansallinen lisääminen kiinnostavaksi matkailualueeksi. (Kansainvälisyys erillisen Rokua Geopark- strategian mukaisesti).
- 2) Alueen ja palvelujen vahvuuksien tunnistaminen, niiden aktiivinen ja rohkea käytännön tuotteistaminen/paketointi markkinointi ja myynti. Asiakaslähtöisten markkinointitoimenpiteiden kokonaisvaltainen toteuttaminen Rokua Geopark brändiin tukeutuen yritys- ja aktiviteettilähtöisyys edellä ja varattava riittävä infra-, osaaja - ja rahoitusresurssi toteutukseen tavoitemäärittelyn mukaisesti.

5. Ohjausryhmän lausunto hankkeen toteutumisesta

Hanke oli onnistunut ja tärkeä. Erityisesti kuntarajat ylittävä yrittäjäverkoston luominen ja kasvataminen koettiin tärkeäksi. Yrittäjien omaehtoinen innostus ja verkostoituminen on kasvanut varsinkin Yrittäjien kuukausitulet -konseptin avulla. Hankkeen tavoitteiden mukaisesti on yrittäjyyttä kehitetty yleisellä tasolla yksityistä yritysneuvontaa antamatta.

6. Allekirjoittajat ja päiväys

Oulussa 11.3.2015

Ritva Okkonen, hankkeen johtaja